

Indberetning nr. 6/2022

Screening af udenlandsk investeringer gælder ikke på Færøerne

Landsstyremand for erhvervsanliggender Magnus Rasmussen oplyser i forbindelse med, at den nye danske udenrigs- og sikkerhedspolitiske strategi blev præsenteret, at sikkerhedsscreening af udenlandske investeringer ikke gælder på Færøerne. Færøerne har overtaget lovgivningskompetencen på området, hvorfor initiativer på området skal gennemføres af landsstyret og af Lagtinget. ”Regeringen er bekendt med de færøske synspunkter, og landsstyret har en begrundet forventning om, at kompetencefordelingen i rigsfællesskabet respekteres”, udtaler Magnus Rasmussen, der tilføjer, at Færøerne ikke har været taget med på råd i arbejdet med den nye strategi, men man har været bekendt med, at der blev arbejdet med den nye strategi.

Landsstyret behandler forsat spørgsmålet om springerfangst

Havbúnaðarfelagið (organisation for lakseopdrætsvirksomhederne på Færøerne) har i et læserbrev den 9. februar 2022 oplyst, at organisationen ønsker et totalt forbud mod springerfangst. Den store fangst på 1.428 springer i september 2021 har haft markante konsekvenser for industrien, som frygter de økonomiske konsekvenser, hvis slagtingen fortsætter. Havbúnaðarfelagið står for halvdelen af Færøernes eksport.

Som det fremgik af Indberetning nr. 12/2021 besluttede landsstyret, som følge af springerfangsten, at evaluere lovgivningen om fangst af delfiner. Lagmand Bárður á Steig Nielsen oplyste til Færøernes radio den 10. februar 2022, at landsstyret forsat behandler spørgsmålet, og han kan ikke oplyse, hvornår en afgørelse foreligger. Den tidligere landsstyremand for fiskerianliggender Jacob Vestergaard har til Færøernes radio udtalt, at fangsten hverken skal forbydes eller ændres, da det er en del af færingerne tradition. Den nuværende landsstyremand for fiskerianliggender Árni Skaale har ligeledes tilkendegivet, at Færøerne forsat skal kunne praktisere springerfangst, og at dette kan gøres på en bæredygtig måde. Biolog Bjarni Mikkelsen oplyser, at en bæredygtig springerfangst vil være ca. 800 årligt. Lagmanden har modtaget 1,3 mio. underskrifter mod springerfangst. Det er Whale and Dolphin Conservation (WDC), der sammen med flere andre udenlandske organisationer står bag den digitale indsamling af underskrifter.

Færøerne og Storbritannien indgår fiskeriaftale om bundfisk

Efter flere forhandlinger underskrev Færøerne og Storbritannien den 8. februar 2022 en fiskeriaftale, hvoraf det følger, at Færøerne kan fiske 3.160 ton af forskellige bundfisk i Storbritannien, og med en option på at forhandle om fiskeri af yderligere 1.600 tons kuller. Storbritannien kan omvendt fiske 3.060 tons bundfisk i færøsk farvand. Landsstyremand for fiskerianliggender har derimod ikke de store forventninger til, at kyststaterne opnår enighed i forbindelse med kyststatsforhandlingerne om makrelkvoter for 2022. ICES har kritiseret kyststaterne for at fiske for meget, og at fiskeriet ikke er bæredygtigt. I 2021 var kvoten for makrel 41 pct. større end ICES anbefalede.

Stigning i både eksport og import

Eksporten af fiskevarer er i 2021 steget med 1,5 mia. kr. i forhold til 2020 – en vækst på 19 pct. i eksportværdi, mens mængden kun er steget med 3 pct. Den samlede eksportværdi var i 2021 på lige over 10 mia. kr. i forhold til 8,4 mia. kr. i 2020. Eksporten af laks er steget i værdi med knap 36 pct. og i mængde med ca. 40 pct. Eksporten til det amerikanske marked er steget forholdsvis mest, særlig lakseeksporten. Rusland er dog forsat det største eksportmarked, med en eksport på over 2,3 mia. kr.

Eksporten til Kina er også steget i 2021 i forhold til 2020, men er dog under halvdelen af eksporten i 2019.

Importen er ligeledes steget markant – fra 8,1 mia. kr. i 2020 til 9,3 mia. kr. i 2021 svarende til en vækst på knap 14 pct. Stigningen i udgifterne til brændstoffer er på knap 44 pct., selv om forbruget er stort set det samme som i 2020. Derudover er der stor vækst i udgifter til råvarer til fiskeforarbejdning og maskiner m.m. Importen fra de nordiske lande ligger på samme niveau som i 2019 og står for omkring 45 pct. af den samlede import. Importen fra Afrika og Asien vokser. De sidste 10 år er importen fra Afrika vokset med gennemsnitligt 20 pct. årligt. Væksten stammer primært fra import af brændstoffer.

Landskassens likviditet er god og har givet et godt afkast i 2021

Landsbankens årsberetning for 2021 er udkommet. Landsbanken skal have en likviditet svarende til mindst 15 pct. af BNP, hvilket i 2021 svarede til 3,3 mia. kr. Likviditeten var ved årsskiftet 2021/22 3,8 mia. kr. Landsbanken tog et lån i 2020 for at modstå eventuelle konsekvenser af Covid-19, men konsekvenserne blev meget mindre end forudsat, og i juni 2021 blev et lån på 1,4 mia. kr. betalt tilbage. Dette fik konsekvenser for likviditeten, som frem til november lå omkring grænsen på de 15 pct. At likviditeten nu er omkring 0,5 mia. kr. over grænsen, giver forventning om, at Landsbanken tilbagebetaler et lån, som løber til juni 2022.

Landskassens likviditet gav et afkast i 2021 på 141 mio. kr., svarende til 3,75 pct. Afkastet i de sidste fem år har i gennemsnit været på 2,67 pct., svarende til 90,6 mio. kr. om året. Landskassens likviditet er placeret ud fra landsbankens investeringsstrategi. Det store afkast for 2021 skyldes især, at aktierne har klaret sig godt – ifølge investeringsstrategien kan op til 25 pct. placeres i aktier.

Landskassens gæld har en markedsværdi på 4 mia. kr. I 2021 betalte landskassen i gennemsnit 0,35 pct. i rente, som er det laveste i de sidste 10 år. Landskassens nettogæld var ved årsskiftet 200 mio. kr. Moody's kreditvurdering af Færøerne i august 2021 ligger fortsat på Aa2, som er det 3. højeste niveau ud af 21.

Befolkningstal, lønmodtagere og arbejdsløshed

Den 1. januar 2022 boede der 53.664 personer på Færøerne. Det er en vækst på 1,4 pct. i forhold til 2020 og er lidt lavere end væksten i årene 2018-2020. Af disse var ca. 26.800 lønmodtagere – det er en vækst på 1,2 pct. i forhold til samme måned i 2020. Det er særlig i de private tjenesteerhverv, at der er sket en markant vækst i antal lønmodtagere. Også lønmodtagere i offentlige tjenester er i vækst, mens antallet af lønmodtagere i byggeriet og dele af den primære sektor er blevet mindre. I december 2021 var arbejdsløshedsprocenten 0,9, svarende til 255 fuldtidsarbejdsløse, hvilket er et fald i forhold til december 2020, hvor arbejdsløshedsprocenten var 1,3. Der er en lavere arbejdsløshed blandt kvinder end mænd. Der er lavere arbejdsløshed i de nordlige dele af Færøerne og højere på Sandoy og Suðuroy.

Bakkafrost havde et resultat i 2021 på knap 1 mia. kr.

Den største lakseproducent på Færøerne Bakkafrost havde et underskud efter skat for 4. kvartal 2021 på 3 mio. kr., men for hele året var resultatet efter skat på 964 mio. kr. i forhold til 463 mio. kr. i 2020. Ifølge direktør Regin Jacobsen har resultatet i 4. kvartal særlig været påvirket af biologiske udfordringer i Skotland. Selv om der også har været udfordringer på Færøerne, er der her sat flere rekorder. Der er iværksat flere initiativer for at formindske de biologiske risici, som er afgørende for en bedre drift og konkurrenceevne. For at sikre kapital til de store anlægsprojekter, som Bakkafrost er i gang med, underskrev virksomheden i december 2021 en ny 5-årig låneaftale på 700 mio. euro, hvor renten er bundet op på, hvor godt virksomheden præsterer i forhold til dens bæredygtighedsmål. Forventningerne til markedet i 2022 er høje, eftersom udbuddet ventes at være nogenlunde på niveau med 2021, mens det ventes, at efterspørgslen stiger i takt med, at corona-restriktionerne ophæves og turisme- og restaurationsbranchen åbner mere op.

Med venlig hilsen

Lene Moyell Johansen